

ning var det Gustaf Trolles begäran, då han gick fram för konungen på stora salen, »att Stäket skulle uppbyggas igen och all hans skada skulle honom upprättas, den han lidit hade. Där gick rättsliga hans klagomål ut på». Olavus Petri fortsätter: »Men konungen, som detta så 'undersatt' hade, hade annat i sinnet till att driva med samma klagomål än ärkebiskopen besinna kunde, ty han sökte mången mans liv därmed. Och efter det ärkebiskopen icke stod så allvarliga efter deras liv, som han klagade uppå, blev konungen misslynt på honom och straffade honom sedan med ordom hårdeliga därför, så att ärkebiskopen ock fruktade sig». Konungen skall, har man menat, när det kom till handling, ha trängt ärkebiskopen åt sidan, begagnat hans anklagelse för egna syften och låtit huvudena falla. Endast skenbart har blodbadet varit grundat på ärkebiskopens käromål. Själv har Gustaf Trolle bedragits på det skadestånd han äskat och omsider hamnat i en evig landflykts elände och vedermödor¹.

Gustaf Trolle är en tragisk personlighet. Intet tvivel därom. Han är det både i verkligheten och i den hatfyllda historia, som utan förståelse för hans originala personlighet och dennas plats i samtiden, under århundradenas lopp diktats om honom. Men i denna fråga, frågan om hans ställning till händelserna i november 1520, utan spår av tragik.

Den framställning, Olavus Petri giver, faller, både vad anklagelsens innehåll och ärkebiskopens hållning angår, på aktstyckena. Gustaf Trolle har visserligen velat skaffa sig och kyrkan, inte endast, som den illa underrättade Olavus menar, den egna kyrkan, ekonomisk gottgörelse. Men därutöver har han också från första början stämplat sina och prelaternas vederdelomän såsom kättare och krävt rätt över dem såsom sådana. Olavus Petri känner intet om detta. Han känner intet om själva huvudmomentet, det väsentliga i anklagelsen, det som möjliggjorde densamma. Anklagelsen inskränkte sig emellertid inte till kätteri. Den löd på uppen-

¹ Olavus Petri, 328. Jmfr G. Carlsson i sv. Hist. tidskr. 1920, 129.